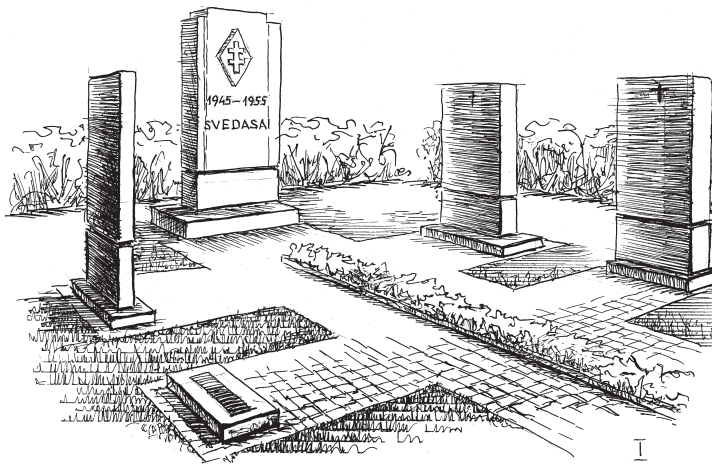

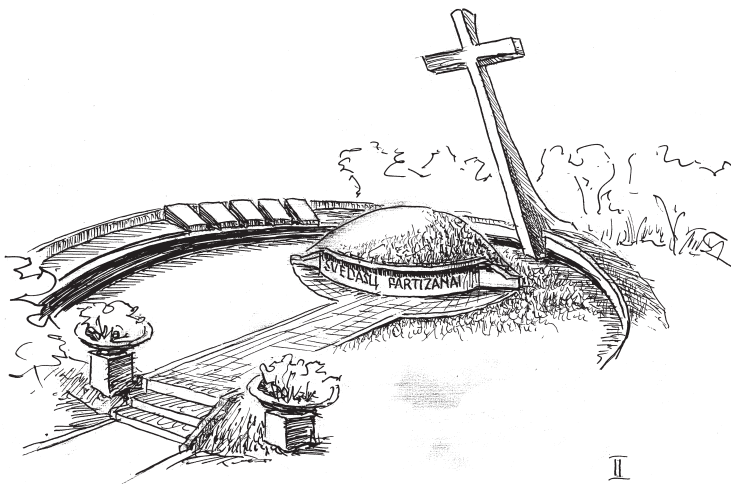

Paminklas Algimanto apygardos Svėdasų partizanams bus!

Į paminklo Algimanto apygardos Svėdasų partizanams vizualinį projektavimą įsitraukia vis daugiau aktyvių žmonių. Šį kartą pristatome architekto-dailininko Jono Lukšės (kodas L 75) keturis eskizinius paminklo variantus.

1. Penkios pilko granito stelos. Keturiose stelose lazeriniu būdu išgraviruojamos ir nudažomos juodai partizanų pavardės ir vardai. Pagrindinėje steloje yra reljefinis Vyčio kryžius ir tekstas: „1945–1955 Svėdasai“. Stelas jungia iš skaldytų granito trinkelėlių, išgrįstas Vyčio kryžius. Ženklo viduryje gėlių klomba. Teritorija apsodinama žalia veja. Paminklo sklypas iš trijų pusių apsodinamas dekoratyviniais krūmais.

2. Partizanų bunkeris-pilkapis. Ant betoninės sienutės yra reljefinis tekstas: „Svėdasų partizanai“. Viršus užpiltas žemėmis ir apželdintas, pilkapis apjuostas apskritimu betonine sienele ant jos simetriškai išdėstytos juodo granito po penkias plokštes su partizanų pavardėmis ir vardais apie 180 žmonių. Už pilkapio yra pasviręs balto betono kryžius. Įėjimo takas išgrįstas betoninėmis trinkelėmis. Prie įėjimo abipus tako stovi 2 gėlių vazos. Apskrita betoninė sienelė iš išorės užpilta 60 laipsnių žemėmis ir užsėjama žolėmis. Už kryžiaus pasodinami krūmai.

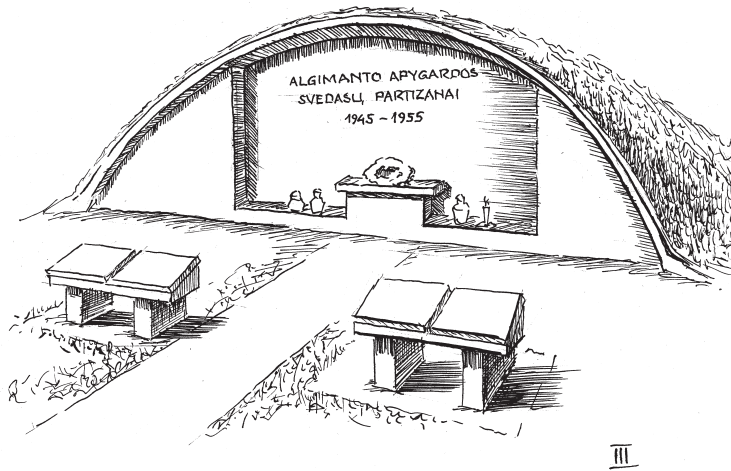
Vaikų vasaros stovykla Svėdasų bibliotekoje

Liepos 20–24 dienomis Svėdasų bibliotekoje vyko vaikų vasaros stovykla. Stovyklą pradėjome Pasaulinės ledų dienos minėjimu. Suorganizavome viktoriną „Saldu, gardu kaip du medu“, kurios metu vaikučiai ir jų tėveliai varžėsi tarpusavyje ir sužinojo įdomių faktų apie ledų istoriją. Skaitėme knygeles apie ledus, piešėme, kūrėme ketureilius ir, žinoma, smaližiavome. Minėjome ir tarptautines šachmatų bei dešrainių dienas. Daugiausiai vyko kūrybinių veiklų: šaukštelių dekoravimo dirbtuvėlės, kvapnių muiliukų gamyba, piešimas ant tekstilės, knygų skirtukų gamyba ir dekoravimas, pieštukinių, taupyklių ir knygelėlių iš antrinių žaliavų gaminimo dirbtuvėlės. Savaitės veiklas pabaigėme akvarelne popiete, skirta iš Kunigiškių kaimo kilusio lietuvių akvarelės kūrėjo, dailės pedagogo, Kauno dailės mokyklos įkūrėjo Kajetono Sklėriaus 145-osioms gimimo metinėms paminėti. Susipažinome su kraštiečio kūryba, jaukinomės akvarelinių popierių ir dažus, bei liejome akvarelinius atvirukus. Dėkojame asociacijai „Svėdasų bendruomenė“ už dekoravimo priemones, bendruomenės savanorei Vasarei už pagalbą organizuojant veiklas, Mėtai už akvarelę ir teptukus, Jūratei už ledų papildymą, kitiems geradariams už finansinę paramą, kurios dėka stovyklos veiklos buvo nemokamos. Ačiū visiems dalyvavusiems už džiugų laiką kartu!

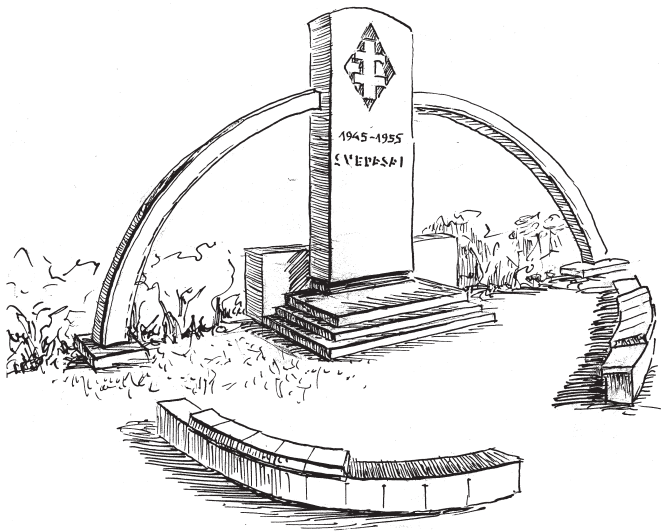
Bibliotekininkė **Inga Kilienė**

Paminklas Algimanto apygardos Svėdasų partizanams bus!

III

3. Partizanų bunkeris-pusiau pilkapis. Priekinė siena, kurios nišoje yra tekstas: „Algimanto apygardas Svėdasų partizanai 1945–1955“, žemiau yra lentyna padėti gėlėms, dar žemiau nišoje vieta gėlėms padėti, pusinis pilkapis pusiau apskritimu užpilamas žemėmis ir apsėjamas žolėmis. Abipus trinkelėmis išklojamas takas. Yra dvi betoninės tumbos ant kurių viršaus gulsčiai pritvirtintos juodo poliruoto granito 4 arba 6 plokštės su išgraviruotomis partizanų pavardėmis vardais ir datomis. Paminklo teritorija apsodinama žalia veja. Iš šonų sklypas apsodinamas medžiais ir dekoratyviniais krūmais.

IV

4. Laisvės arka. Gelžbetoninė baltai dažyta. Stela pilko granito, priekis poliruotas. Viršuje kiaurymėje yra Vyčio kryžiaus ženklas, žemiau iškaltas tekstas „1945–1955 Svėdasai“. Stela paaukštinta ant triapakopių laiptų, stelos nugarinė pusė pridengta betonine siennele. Priekinėje pusėje, atkartojant arkos radiusą, horizontalioj plokštumoj betonuojamos sienutės. Ant jų simetriškai iš abiejų pusių įrengiamos juodo granito poliruotos plokštės su išgraviruotomis žuvusių partizanų pavardėmis ir vardais. Visa vidinė aikštelė apsodinta žalia veja. Paminklo fonas apželdinamas dekoratyviniais krūmais.

Pastaba. Siūloma šalia partizanų pavardžių, ant granitinių plokščių pateikti papildomą informaciją: – Lietuvoje žuvo ... partizanų; – partizanų vardai ir užkasimo vieta nežinoma; – lageriuose kalėjo ... partizanų; – sušaudyta (žuvo kalnimo vietose) ... partizanų; – partizanų junginių pavadinimai: ...

Nauja svėdasiškio žurnalisto knyga

Per tradicines „Vaižgantines“ rugsėjo 18-ąją bus sutikta ką tik leidykloje-spaustuvėje „Utenos Indra“ išleista svėdasiškio žurnalisto Vytauto Bagdono knyga „Vaižgantas: „Aš mylėjau Lietuvą...“ Šioje knygoje žymusis mūsų kraštiečių pristatomas kaip vienas iš Lietuvai pagražinti draugijos įkūrėjų, kuris nuoširdžiai siekė, kad gražioje aplinkoje gyventų dori, šviesūs, gražūs savo siela ir išore žmonės. Savo spalvotomis nuotraukomis ir įdomiais jų aprašymais autorius pasakoja kaip Vaižganto atminimas saugomas Svėdasų krašte, kokie simboliai Malaišiuose, Kuniškiuose, Svėdasuose ir kitose vietovėse primena klasiko vaikystės ir jaunystės metus. Knygoje gausiai pateikiama citatų iš rašytojo kūrybos gamtosaugos, žmogaus ir gamtos tarpusavio santykių puoselėjimo, taurių mūsų visuomenės papročių atgaivinimo ir kitomis temomis. Tai jau šeštoji Vytauto Bagdono knyga „Vaižgantiška“ tematika. Didelio populiarumo yra sulaukę šio autoriaus parengti fotografijų albumai „Nusilenkime Vaižganto Žemei...“, „Vaižgantinių šviesa virš Malaišių“, net du knygos apie Vaižganto vaikystę „Tumų Juozuko vaikystės pasaka“ leidimai, publicistikos knyga „Susitikimai su Vaižgantu“.

Už ilgametę „Vaižgantiškos“ tradicijos sklaidą, knygų leidybą svėdasiškis žurnalistas V. Bagdonas 2014 metais yra pelnęs respublikinę literatūrinę Vaižganto premiją.

„Deimančiukais“ vėl sužibėjo Kunigiškiai...

Liepos 17-osios vidurdienį linksmo žmonių šurmulio, muzikos garsų pripildė Kunigiškių I kaime veikiantis Svėdasų krašto (Vaižganto) muziejus. Čia Anykščių kultūros centro Vaitkūnų skyrius, asociacija Vaižgantiečių klubas „Pragiedruly“ ir Muziejus kartu su partneriais – Vaižganto krašto bendruomene – tryliktą kartą organizavo tradicinį Aukštaitijos krašto talentų sambūrį „Ieškome „deimančiukų“ savyje ir šalia savęs“. Renginį pradėjusi Anykščių kultūros centro Vaitkūnų skyriaus padalinio vadovė Aldona Bagdonienė, paskambindama senutėliu mokykliniu varpeliu, „deimančiukus“ ir jiems prijuočiančius pakvietė susiburti jaukiame muziejaus kiemelyje. Pasak šventės vedėjos A. Bagdonienės, labai prasminga, kad talentų sambūris organizuojamas toje vietoje, kur kurią vaikystėje teko mokytis ir Tumų Juozukui ir kur vėliau mokykla buvo pavadinta rašytojo kanauninko Juozo Tumo-Vaižganto vardu. „Sekdami šio mūsų kraštiečio pavyzdžiu ir mes stengiamės ieškoti talentų, pasidžiaugti savyjų „deimančiukų“ veikla“, – kalbėjo vedėja, pastebėjusi, kad ką nors kuriančių žmonių kasmet vis daugėja. Dabar sambūrio organizatorių surastų „deimančiukų“ yra jau apie pusantro šimto, jie atvyksta į Kunigiškius ne tik iš Svėdasų ar kitų Anykščių rajono vietovių, bet ir iš Utenos, Rokiškio, Kupiškio, net iš Kauno, Vilniaus ir kitur.

Pasidžiaugus vis gausėjančiu ką nors kuriančių, talentingų žmonių būriu, tylos minute buvo pagerbtas Amžinybėn iškeliavusių „deimančiukų“ šviesus atminimas. Čia pat, kiemelyje, tarp gėlynų, šalia išlakių klevų, ant muziejaus pastato sienų bei kitose erdvėse renginio dalyvių akis žavėjo unikalių darbų parodos. Talentinga ūkininkė iš Aulelių Alvyra Žilienė eksponavo išraiškingus savo tapybos darbus, keletą įspūdingų piešinių atsivežė ir mamos pėdomis žengiantis, savo kūrybines jėgas tapyboje bandantis Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos moksleivis Džiugas Žilys. Butėniškė Domicelė Augutienė, kaip ir kasmet, visus pradžiuogino sausų augalų kompozicijomis, tikrai meniškais darbais. Svėdasiškė buvusi mokytoja Irena Guobienė atsivežė nupintų margaspalvių kilimų, rankų

Trys „deimančiukų“ sambūrio kartos (iš kairės): Domicelė Augutienė, Irena Guobienė, renginio organizatorė Aldona Bagdonienė, šešiametė Viltautė Žilytė

darbo atvirukų, suvenyrų. Kiemelyje šalia vešlaus ąžuoliuko puikavosi ir du iš storo klevo išskobti krėsiai, kurie vėliau tapo norinčių nusifotografuoti, įsiamžinti atributu. Tai tolimųjų reisų vairuotojo iš Gudonių Alfonso Dagio rankų sukurta ir muziejui „įteikta“ dovana. Dar kiemelyje veikė ir muziejininko, žurnalisto Vytauto Bagdono meninių fotografijų paroda gamtos tematika. O Birštono krašto muziejus Vaižganto krašto bendruomenei „deimančiukų“ sambūrio proga paskolino kilnojamąją fotografijų ir dokumentų parodą „Birštonais pasruvę Nemuno krantai“, pasakojančią apie mūsų žemiečio ryšius su garsiuoju Lietuvos kurortu. Ir ši paroda sulaukė nemažai dėmesio. Kaip ir muziejaus patalpose eksponuojami Almos Onos Kuolienės, Irenos Guobienės, Dovilės

Buzėnaitės, Jūratės Dagytės, Dalios Dagienės, Ritos Jasiūnaitės rankdarbiai.

Sambūrio dalyviams skambių dainų padovanojo iš Utenos atvykusios Meno mokyklos dėstytojos Audronė Misiukaitė ir Renata Buzėnaitė, profesionalios muzikės pusseserės Ilma Skukauskaitė ir Sandra Čereškevičienė, svėdasiškis Algimantas Baronas, gražiai armonikomis griežė Vaiva Jasiūnienė iš Rokiškio rajono ir svėdasiškis Mindaugas Antanėlis. Niekuomet energijos nestokojanti Vaižganto mažosios premijos „Už nuopelnus Svėdasų kraštui“ laureatė Irena Guobienė šmaikščiai, svėdasietiška tarpe papasakojo aktualų nūdienos gyvenimo vaizdelį, Svėdasų literatų klubo „Sietuva“ vadovė Alma Švelnienė perskaitė keletą eilėraščių iš savo pirmosios knygos „Vilties lašeliai“, Nepriklausomų rašytojų sąjungos narė, knygų leidėja medikė Aldona Širvinskienė perskaitė labai prasmingą novelę koronaviruso ir karantino „tematika“ – kas kartais gali slėptis po kaukėmis, Dalios Dagienės posmuose atsispindėjo gimtojo krašto gamtos grožis... O tautišku kostiumu pasipuošusi šešiametė Viltautė Žilytė visus sužavėjo išraiškingai padeklamuotu eilėraščiu apie Lietuvą.

Tradiciskai pirmą kartą dalyvaujantiems renginyje „deimančiukams“ buvo įteiktos specialiai pagamintos „Dėkavonės“ ir knygos apie Vaižgantą, o jau nuolatiniais dalyviams prisiminimui padovanoti suvenyrai „vaižgantiška“ tematika.

Vytautas Bagdonas

Štai koks gražus „deimančiukų“ ir jų kūrybai prijuočiančiųjų būrys susirinko!
V. Bagdono nuotraukos

„Vaižgantinės“ vyks rugsėjo 18-ąją

Šios šventės organizavimui Anykščių rajono savivaldybė neskyrė nė vieno euro. Kaip bus sukamasi iš tokios padėties, „Svėdasų varpo“ redaktorius kalbėjosi su vienu iš renginio organizatorių, asociacijos Vaižgantiečių klubas „Pragiedrulys“ pirmininku muziejiniu Vytautu Bagdonu.

– Ar tai, kad šiam kasmet organizuojamam reprezentatyviam kultūriniam renginiui šiemet nebuvo skirta lėšų reiškia, kad „Vaižgantinės“ jau prarado savo reikšmę ir prasmę?

– Dvylika metų „Vaižgantinės“ finansiškai buvo remiamos, o 2019-aisiais, kuriuos Respublikos Seimas buvo paskelbęs Vaižganto metais, „Vaižgantinių“ organizavimas buvo įrašytas net į šalies Vyriausybės patvirtintų svarbiausių Lietuvos renginių programą. Per dvylika metų mūsų renginys tapo žinomu net užsienyje, sulaukdavome svečių iš JAV, Lenkijos, Vokietijos ir kitų šalių.

– Tai kas dabar staiga pasikeitė?

– Nežinau. Kaip ir kasmet, nevēluodami, pateikėme projektą, sudarėme preliminarią išlaidų poreikio sąmatą, smulkiai paraiškoje aprašėme tradicinio renginio tikslus, siekius ir pan. Dvylika metų viskas tiko, o šiemet, pasirodo, Ekspertų komisijai daug kas „užkliuvo“.

– Tai gal daug lėšų užsiprašėte nepagrįstai?

– Jokių būdu. Išlaidos buvo numatytos tokios pat, kokias turėdavome organizuodami šią šventę kasmet. Gauti projekto įgyvendinimui pinigai būtų skirti konkrečioms dalykams: biotualetų nuomai, degalų pirkimui. Kadangi renginiai Malaišiuose užsitęsia, pasirūpiname dalyvių maitinimu. Talkina uteniškiai šauliai, bet juk ir šauliškai košei reikia maisto produktų, vienkartinį indų. Reikalingi ir ne savadarbiai, primityviu būdu pagaminti, o kokybiškai leidykloje išspausdinti reklaminiai plakatai, kvietimai, ir naujos fotografijos parodoms, ir pan. Kokių nors papildomų, nepagrįstų išlaidų neplanavome.

– Tai koks vis dėlto „Vaižgantinių“ likimas šiemet?

– Šventė Malaišiuose vyko dvylika metų iš eilės, tryliką kartą irgi tikrai įvyks. Kviečiame visus į Malaišius atvykti rugsėjo 18 dieną, šeštadienį, nuo 13 valandos. Žinoma, neturint lėšų daug ko teks atsisakyti, ne viską, ką buvome užsiplanavę, galėsime įgyvendinti. Todėl „Svėdasų varpo“ skaitytojų kol kas dar negalime supažindinti ir su būsima renginio programa. Kol kas tiktai aišku, kad Malaišiuose bus įteikta jubiliejinė – jau 20-oji respublikinė literatūrinė Vaižganto premija. Ta pačia proga visų dalyvių iš anksto atsiprašau dėl kai kurių ne nuo mūsų priklausančių būsimų nepatogumų.

– Be abejo, rėmėjų pagalba dabar Jums kaip niekad reikalinga?

– Žinoma. Visuomet esame dėkingi geradariams, kurie materialiai paremia „Vaižgantinių“ organizavimą. Iš anksto dėkojame visiems, kurie finansiškai mus parems ir šiemet. Pinigines aukas galima pervesti į Vaižgantiečių klubo „Pragiedrulys“ sąskaitą banke Swedbank LT367300010094626497. Banko kodas 7300, Klubo kodas 300554682.

Pavedime reikėtų nurodyti tikslią paramos paskirtį: parama „Vaižgantinėms“.

– Dėkoju už atsakymus.

Stasys Gavenavičius

Angelai šalia mūsų

Svėdasų bibliotekos meno galerijoje eksponuojama Jūratės You Ivanauskienės – menininkės, vertėjos, knygos „Intuityvusis piešimas. Greitas, lengvas ir efektyvus būdas harmonijai savyje atkurti“ autorės – tapybos ir grafikos darbų paroda „Angelai šalia mūsų“.

Autorė teigia, kad šiandienos pasaulyje angelų pagalbos mums reikia labiau nei bet kada. Todėl kviečia prisiliesti prie šio nematomo pasaulio per jos kūrybą ir tikisi, kad kiekvienas atrasime tai, ko mūsų sielai reikia, o galbūt tai pažadins mus naujiems apmąstymams.

Paroda pasigrožėti kviečiame iki rugsėjo 30 dienos.

Svėdasų bibliotekos informacija

Paskelbtas mokyklų tinklo pertvarkos planas

Anykščių rajono savivaldybė paviešino Anykščių rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2021–2025 metų bendrojo plano projektą. Per artimiausius metus dalį mokyklų numatyta reorganizuoti ar net uždaryti.

Plane skelbiama, kad Anykščių Jono Biliūno gimnazijos Kavarsko vidurinio ugdymo skyriuje nuo 2022-08-31 neformuojama III gimnazijos klasė. Nuo 2023-08-31 neformuojamos III–IV gimnazijos klasės – skyrius uždaromas.

2023-08-31 Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazija pertvarkoma į pagrindinę mokyklą, o Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos Debeikių skyrius pertvarkomas. Jame lieka ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ugdymo programos. Antano Baranausko pagrindinės mokyklos Kurklių Stepono Kairio skyrius tai pat pertvarkomas. Jame lieka ikiimokyklinio, priešmokyklinio, ugdymo programos.

„Svėdasų varpo“ informacija

Vyr. redaktorius Stasys Gavenavičius
tel. 8 677 71514

Leidėjas Svėdasų literatūrai klubas „Sietuva“
kodas 154314137 ISSN 2424-5801

Laikraštis internete: <http://www.svedasai.info/svedasiskiu-draugija--alauas--/laikrastis--139/lt/>

Redakcinė grupė:

Inga Kilienė tel. 8 687 57137
Liveta Malcevičiūtė, tel. 8 605 00761

Spaustuvė „Morkūnas ir Ko“,
Draugystės g. 17, LT-51229 Kaunas
El. paštas: spaustuve@morkunas.lt
Maketuotojas Rimantas Leitonas